

JANICA BRANDER

LIHAKUU

OTAVA 2011

LIHAKUU

Joululahjaksi tuli kirja, kengät ja penaali. En saanut tähtipeliä, vaikka kirjoitin sen listan ensimmäiseksi punaisella tussilla. En kuitenkaan ollut surullinen, koska tiesin jo etukäteen etten saisi sitä, koska se oli tosi kallis. Syksyllä isä oli ajanut kolarin ja kaikki raha oli mennyt auton korjaamiseen.

Isä sai lahjaksi partavaahtoa ja äiti paketin suklaata. Ne esittivät iloisia, vaikka huomasin, ettei niitä kiinnostanut. Äiti väsyi tavaroista ja rahoista. Se väsyi silloinkin kun se sai niitä, eikä joutunut ostamaan tai maksamaan laskuja tai miettimään, riittivätkö rahat kaikkeen mitä tarvittiin. Tiesin melkein kaikkien meidän kodin tavaroiden hinnan, koska isä ja äiti puhuivat paljon hinnoista. Usein niistä tuli riitaa. Koulussa opettaja kehui, kun osasin laskea nopeasti yhden mailtasillisen hinnan, vaikka siinä on desimaaleja.

Isän kolarikin oli ollut rahariidan vika. Ne olivat ta-

pelleet veroasioista ja isällä meni hermo, koska äiti oli alkanut taas itkeä. Isä huusi äidille, että nyt mä lähden menemään, läimäisi oven kiinni ja auto rätsähti isolla tiellä. Kolarin jälkeen ne huusivat vielä enemmän ja isä sanoi, että harmi, kun se ei kuollut siinä rysäyksessä.

Silloin minä juoksin huoneeseeni. Makasin matolla ja rukoilin, että Jänö King-King tulisi auttamaan.

Jänö tuli kun puristin silmiä kiinni niin lujaa, että kaikki meni rakeiksi. Jänö King-King oli aina ihanan iso ja lämmin. Hyppäsin sen mahassa olevaan koloon ja nukuin siellä aamuun asti. Niinä öinä ei tullut pahoja unia, pelkkää sinistä ja vihreää vain. Kerran piirsin univärien näköisen kuvan ja lähetin sen Kultaposukerhon piirustuskilpailuun. Voitin pipon ja kaulurin, mutta minua harmitti kun ne laittoivat piirustukseni kerholehteen ja siinä luki, että kuva esitti muka akvaariota.

En koskaan uskaltanut olla lattialla kippurassa pitkään, muuten äiti suuttui. Se sanoi, että voi tulla virtsarakontulehdus ja sitten pitää mennä lääkäriin ja apteekkiin. Ja jos tulee pahasti kipeäksi, pitää lähteä keskussairaalaan kaupunkiin. Eikä kaupunkiin lähteminen ollut mikään helppo juttu. Se piti suunnitella aina etukäteen, koska isä ei tykännyt käydä keskustassa. Sen mielestä kaikki tuijottivat sitä, koska ei ollut

töitä. Äiti sanoi, että ihmisten nauru oli isän kuvittelemaa ja siitä tuli taas huutoa.

Kysyin kerran äidiltä, miksi kaikesta piti sopia. Äiti sanoi, että isän piti totutella ajatuksiin, koska muuten se hermostui. Se oli hölmöä. Minä totuttelin uusiin kenkiin niin, että käytin niitä ensin vain pari minuuttia joka päivä, ja sitten kun kengät olivat tarpeeksi pehmeät, pidin niitä koko ajan.

Kaikkein ärsyttävintä oli se, kun isä sanoi olevansa juttutuulella. Onneksi niin ei tapahtunut kauhean usein, koska juttutuuli väsytti minua. Silloin isää piti vain kuunnella ja olla kaikesta samaa mieltä ja lohduttaa sitä. Äiti ei jaksanut juttutuulta vaan meni sänkyyn makaamaan. Isä puhui minulle, koska osasin hyvin esittää kuuntelevaa. Oikeasti ajattelin, kuinka monta tuulta maailmassa on. Juttutuuli, paha tuuli, säätuuli ja Tuuli-tyttö bee-luokalta.

En kertonut muista tuulista isälle, koska se ei jaksanut kuunnella muiden ajattelemia asioita. Se halusi puhua vain eeuusta ja työttömistä. Joskus se veti kädet nyrkeiksi ja sanoi vihaisesti, että se jaksaisi tehdä hommia kaksi kertaa enemmän kuin nykynuoret. Tiesin ettei se jaksaisi, eihän se jaksanut viedä minua kouluunkaan. Ekaluokan syksyllä se jaksoi vähän aikaa, mutta nyt se kuorsasi koko päivän sohvalla. Pääsin on-

neksi Lehtosten kyydissä. Lehtosen Anu oli samalla luokalla, mutta emme koskaan puhuneet koulussa. Se oli ärsyttävä tyttö, koska se teeskenteli autossa äidilleen, että olimme mukamas parhaita koulukavereita ja juoksi karkuun heti, kun päästiin autosta ulos. Tykkäsin kuitenkin niiden autosta, siellä haisi karkki, koska Anun äiti piti aakkospussia hanskalokerossa. Tykkään karkista niin paljon, että söin kerran auton etupenkin alle tipahtaneen kuivan aakkosen, vaikka siinä ei ollut enää makua.

Isä ei tykännyt siitä, että menin naapurin kyydillä kouluun. Äiti sanoi sille, että jollainhan minun oli kouluun kuljettava. Isä sanoi, että olisi parempi jos minä jäisin koulusta pois, niin meidän ei tarvitsisi olla Lehtosten säälin varassa.

Sanoin isälle, että eivät Lehtoset nauraneet meille eivätkä välittäneet siitä, ettei isällä ollut enää töitä. Isä veti minut syliinsä ja sen silmiin tuli vettä. Säikähdin kamalasti. Isä ei ikinä itkenyt. Äiti itki usein, mutta me olimme niin tottuneita siihen, että itkeminen oli sama kuin jos se olisi nauranut.

Jouluaatto kului hitaasti. Joskus me olimme käyneet aattona kirkossa, mutta ketään ei enää huvittanut mennä sinne, ei minuakaan.

ILLALLA ISÄ lämmitti joulusaunan. Minä pesin äidin selän. Sitä sai painaa kovaa, ja iho muuttui punaiseksi. Viivyimme pitkään löylyissä. Äiti hönki silloin, kun kiuas oli hiljaa. Sillä tavalla hönkivät vanhat ihmiset, jotka ovat surullisia, koska ne kuolevat kohta. Minun tuli kylmä, kun kuuntelin äitiä, vaikka lämpömittari osoitti kovaa löylyä.

Isä meni saunaan meidän jälkeemme.

Se halusi olla siellä niin kauan kuin kivistä tuli lämpöä.

Äiti kuivasi yleensä tukkani saunan jälkeen, mutta nyt se jätti pyyhkeen sohvalle ja sanoi ettei jaksanut, kyllä minä isona poikana osasin jo kuivata itse. Meinasin vastata, että en minä ole iso. Luokkakuvassakin jouduin tyttöjen kanssa eturiviin.

Kuivasin itse tukan ja toivoin, että joulukuukuu menisi jo. En tykännyt koulusta, mutta lomat olivat vielä pahempia. Silloin päivät eivät meinanneet loppua ja miina jännitti koko ajan. Äiti piti joka päivä yöpaitaa ja aamu ei erottunut kunnolla nukkuma-ajasta.

Taivaalla roikkui painava kuu, mutta tähtiä ei näkynyt.

Kuu oli syönyt ne kaikki, ahne ja paha Lihakuu.

Tiesin ettei äiti ollut tahallaan väsynyt ja isä pahalla tuulella.

Lihakuu sai ihmiset rähjäämään ja väsyneiksi.

Ajatukset olivat vääriä.

Löin itseäni naamaan, koska sellaisia ei olisi saanut miettiä.

Asiat menivät ajatuksista vain pahemmiksi, koska Lihakuu kuuli kaiken.

Silloin se vasta tekikin kaikesta pahaa.

Jos se huomaisi että minua itketti ja pelotti, se tekisi jotain ihan kamalaa.

Halusin tehdä jotain kivaa. Sellaista, josta tuli tavalinen olo ja josta ei voinut keksiä mitään ajateltavaa. Päätin kysyä, jos äiti pelaisi kanssani Kimbleä. Pelin maksutus alkoi aina hymyilyttää.

Keittiöstä tuli hajua ja suhinaa. Äidiltä oli jäänyt vesi kiehumaan ja kattilasta oli tullut ruskea. Otin lelyn pois päältä ja varmistin, että kaikki nappulat ja säädöt olivat kiinni. Nolla nolla nolla nolla. Kylällä oli palanut talo viime vuonna, kun yksi levy oli ollut pitkään kuutosella. Sen jälkeen äiti oli alkanut tarkistaa levyt moneen kertaan, eikä telkkarin johtoa saanut pitää seinässä.

Juoksin yläkertaan katsomaan, oliko äiti nukkumassa. Äidin ja isän huoneessa oli melkein aina pimeää, koska ikkunan edessä oli iso puu. Se meni valon eteen, ja huoneessa oleminen tuntui siltä kuin olisi ollut isos-

sa mustassa suussa. Isä oli puhunut puun kaatamisesta, mutta äiti sanoi että pimeässä oli mukavaa, ja isä antoi puun olla.

Äiti ei ollut huoneessa. Kurkkasin sängyn alle ja verhojen taakse. Kerran löysin äidin verhojen takaa piilosta. Isä oli lähtenyt keskellä yötä ajamaan autolla järven jäälle ja äiti oli mennyt rullaksi verhoon. Vedin verhot nipsuista alas ja äiti tuli pois. Vannotin äitiä ettei se enää koskaan menisi verhoon piiloon. En muista lupasiko se olla menemättä.

Menin takaisin alas ja tarkistin eteisen kengät. Kahdeksan paria, kaksi paria puuttui. Isän saunatossut ja äidin huopikset. Kaikki takit olivat kuitenkin paikoiltaan.

Ei kai äiti lähtisi ulos ilman takkia, koska siellä oli kamalan kylmä.

Yritin ajatella, että äiti oli vain niin hiljaa etten löytänyt sitä, vaikka se oli jossain ihan lähellä.

Ei tehonnut.

Tiesin että äiti oli mennyt ulos ja minun piti lähteä etsimään sitä.

Puin haalarin ja toppakengät niin nopeasti, että tein enkat. Vedin kaikki töpselit pois seinistä ja pujotin kaulaan narun, jossa roikkui avain ja Teräsmies.

Ulkona ei nähnyt mitään. Onneksi minulla oli mu-

kana vaaleansininen taskulamppu. Sillä näki aika pitkälle, vaikka sain sen lahjaksi sarjoksen mukana, ja isä sanoi, että leluhan se vain oli. Lamppuun tuli kuitenkin valo ihan niin kuin kaikkiin muihinkin lampuihin.

Talomme ympärillä oli paksu kasa lunta, mutta erotin vielä äidin jäljet sen alta. Lunta satoi koko ajan lisää. En halunnut katsoa taivaalle. Lihakuu irvisti naamansa veneeksi, ja minun oli pakko juosta piiloon puiden väliin. Lihakuun kädet ulottuivat sinne vain vähän, mutta tunsin, että sen hengitys haisi samalle kuin susikoirilla.

Taskulampusta tuli vähemmän valoa metsässä kuin kodin lähellä. Koskaan en ollut toivonut niin paljon, että Jänö King-King tulisi apuun. Pelkäsin että se mammi kolossaan, jonne oli katettu mehevää ruohoa ja Jänö hyrisi paksuna, tsiih ja puuh.

Jouluna oli helppo olla rauhassa tai kuolla, koska mistään ei voinut saada apua.

Se ajatus tuli ihan vahingossa ja yritin saada sen pois, niin kuin en olisi ikinä ajatellut sitä. Jos Lihakuu kuulisi, että pelkäsin äidin kuolevan, se tekisi jostain hirveää.

Nousin ylös, vaikka kylmä ja paha olo vapisuttivat. Osoitin taskulampulla puiden alle, hangessa nä-

kyi enää minun jälkiäni ja nekin jäivät maahan satavan lumen alle. Lihakuu nauroi ja kuulin sen koko ajan liian hyvin. Vaikka oli kylmä, minulle tuli samalla tavalla lämmin kuin vähän ennen nukahtamista. En olisi jaksanut enää kävellä. Kävelin kuitenkin, koska isä ei osaisi etsiä äitiä.

Pidin katseeni maassa ja lauloin niin kovaa kuin osasin, se helpotti vähän. Lauloin niin kovaa, että Lihakuun mörinä peittyi. Vannoin että jos äiti löytyisi, olisin tästä lähtien aina kotona. Äiti ei tykännyt, kun menin ulos tai kirjastoon. Sen takia olisin aina vain omassa huoneessani, keittiössä tai olkkarissa.

Kuului ääni.

Lihakuu oli jäänyt minusta jälkeen ja juoksin lujempaa, ettei se saisi minua kiinni.

Ääni tuli läheltä.

Se oli äiti.

Äiti makasi kannon edessä.

Sillä oli pelkkä yöpaita ja sen hiukset olivat klönteillä sulaneesta lumesta.

Yritin nostaa äitiä, mutta se oli liian painava. Äiti sanoi, ettei se halunnut enää takaisin. Niistin itkuni pois ja yritin olla niin kuin mitään ihmeellistä ei olisi tapahtunut.

Kuulin taas Lihakuun röhinän, se oli saanut mei-

dät kiinni. Yritin vielä nostaa äitiä, mutta se ei jaksanut pysyä pystyssä.

Yhtäkkiä kuului tuttu kopina, pehmeä ja nopsa. Lihakuu inahiti ja meni piiloon suuren kuusen taa.

Se oli Jänö King-King.

Se oli sittenkin kuullut, kun olin toivonut että se tulisi apuun.

Jänö juoksi luoksemme ja lumi pölysi. Se tökki äitiä vahvalla turvallaan ja minä vedin äitiä käsistä. Saimme äidin pystyyn ja lykkäsin sen Jänö King-Kingin mahakoloon. Sanoin että voisin kävellä niiden perässä kotimatkan, mutta Jänö King-King sanoi, että kyytiin vaan. Se oli paljon vahvempi kuin luulin ja jaksoi kantaa meidät molemmat. Ja se loikki nopeasti, vaikka olimme painona ja sen käpälät upposivat lumeen.

Jänö jätti meidät siihen kohtaan, mistä pihavalot alkavat. Äiti oli lämmennyt sen paksussa turkissa ja jaksoi jo kävellä. Jänö tökkäsi meitä molempia nenullaan ja loikki takaisin metsään.

Lihakuu oli mennyt pois, oli vain tähdet, ulkovalot ja äiti.

Talutin äidin sisälle ja hakkasin lumet kengistä ves-sanpönttöön. Äiti sanoi, ettei se halunnut mennä vielä makuuhuoneeseen. Menimme sohvalle ja pinosin monta peittoa äidin päälle. Toivoin että isä olisi nu-

kahtanut saunakamariin, ja aamulla joulu olisi ohi. Ihan kuin äiti olisi lukenut ajatukseni, koska se silitti niskaani ja sanoi, että huomenna lopetetaan jouluhommat.

Hain huoneestani Kimblen. Äiti ei jaksanut, mutta minä keksin pelata itseäni vastaan. Äidin mielestä minun touhujani oli kiva katsella. Olin yhtä aikaa etsivä-Jack ja amerikkalainen gangsteri. Painelin pelin keskellä olevaa kuplaa ja siirtelin nappuloita niin kuin huvitti. Gangsteri yritti huijata, mutta Jack sai sen aina kiinni ja sanoi että jaa, vai tällaista peliä täällä pelataan. Äiti naurovi vähän ja minä painelin kovempaa.